

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 426. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608063287184/facsimile.pdf> (tilgået 29. november 2021)

Anvendt udgave: Jærnet

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

- 174 *oder også kunne hedde Maria*: jf. Luk. 10,38-42.
- 176 *Grind*: led til mark, gård u.l. – *Nils Magnus Lundh*: ikke identificeret.
- 177 *»Mote och Lambens visare*: Georg Lybeckers salmesamling udkom 1717, 3. opl. 1853; (jf. Harald Kiddes fejlagtige oplysning i *Vandring* (1920) s. 154: »... Sangeene, Kong Karl forbød i Lusa»).
- 178 *Næstet*: kan identificeres som halvøen mellem Jøseførs og Arvika. – *Falköse*: i Värmland betegnelse for godskepedition knyttet til ladeplads ved kanal, flod el. sø. – *Teges gamle Offerbåde*: St. Görans'källa el. Thor-geskillan ved Rånkesed. – *Olof Tratalja*: se n.l.s. 74. – *Sjhalia*: Saffle.
- 179 *Soldar*: Solör. – *Håkon, Ludejarernes Fader*: Håkon Grjotgardsson (o. 900), der drog fra Hålogaland og slog sig ned på Lade nær Trondhjem; blev stamfader til den magtfulde slægt Ludejarerne og svigerfader til kong Harald Hårfåger – *Atle hin Smale*: norsk jrl. i strid med Håkon Grjotgardsson om retten til at styre Sogn. I slaget i Stongfjorden i Swanford faldt H.G., mens Atle senere døde af sine sår Slaget, der omtales i Eyvind Skaldespillers *Håleyggatal*, herlagdes udågere fejlagtigt til Gafsfjorden. – *Pågnasskær* – *Gladsvall hellege Kloster*: forveksling med Gudvala el. Rorra kloster på Gotland; Kidde synes her at bygge på P. Björkmans *Beskrifning öfver Wernland* bd I (1842) s. 160, hvor folketraditionen om valfarter omtales. – *Peder Olsson*: måske adelsmanden Peter Ulsson (Roos) (d. senest 1442), der anførte den värmlandske bondehær under Engelbrektsoprøret 1434. – *Crispin Louvenhielm*: (1705-66) kavaleriofficer; først i svensk, senere i hessisk tjeneste. – *Sven Hilding*: S. Pelusson Hillring synes at have givet navn til Hillringsberg (Glava sogn). – *Piccolomini*: Octavio P. (1599-1656), her tag af Arnalff. Feltherre på kejserlig og spansk side i Trediveårskrigen, blev slået 1642 af Torstensson ved Breitenfeld. – *Carl Palmfelt*: (1686-1753), blev taget til fange af russerne efter slaget ved Poltava 1709. – *Major Carlsten*: ikke identificeret. – *Gustaf Mauritz Arnfeldt*: (1757-1814) finsk general og diplomat; ledede de svenske tropper ved Norges grænse under krigen 1808, siden landsforvist og i russisk tjeneste fra 1811 til sin død. – *Eda*: skanse i Eda sogn, Jøsef hd., ved landvejen fra Arvika ind i Norge. – *Georg Adlersparre*: (1760-1835) svensk greve, officer og forfatter; skrev sammen med oberst C.H. Poise 8. januar 1809 i Ökne gåstugvergård en proklamation til »vestra arméens» – den del af den svenske hær, som opererede mod Norge – og opfordrede den til at gøre oprør mod Gustaf IV Adolf og således standse krigen mod Rusland. – *Anna Lisa* (Elsabeth) *Liljebjörn*: (1790-1861) datter af godsjer Knut L. på Odenstad; i 1816 gift med Gejzer (se n.l.s. 32). – *Lastra Tegnet*: ikke identificeret.
- 180 *Paschilius Diimysius Chernon*: se n.l.s. 86. – *Louis de Ceer de Chaynée*: se n.l.s. 28. – *Kristen var för Herrens skull*: ikke identificeret.
- 181 *»I Herrens namn*: se n.l.s. 173. – *Loven af 1811*: ikke identificeret.
- 182 *»Vardes gode Gud, bevaras*: ikke identificeret.
- 183 *Sparbjergnet*: sengeomhæng. – *Højforhøys-Protokol*: Konventikelplakaten af 1726 pålagde præsterne at overføre deres sognebørn i kirkeindoms-